

HALKLARIN
DEMOKRATİK
KONGRESİ

EKOLOJİ MECLİSİ El Kitabı

Sunuş

Yeni bir yaşam, daha güzel ve daha yaşanası bir dünya mücadelesinin en temel gündemlerinden biri ekolojik krizdir. Her yerde kârına kâr katmak isteyen kapitalist sistem, doğanın döngülerini sermayenin döngülerine uydurmak için her türlü yola başvurmakta ve zor kullanmakta, sadece dünya üzerindeki canlıların yaşamını yokoluşla karşı karşıya getirmekle kalmayıp, yerkürenin sonunu hazırlamakta. İşte bu nedenle, sermaye ve onun iktidarlarının saldırı ve tahribatına karşı mücadele yeryüzünün hemen her yerinde devam ediyor.

Halkların Demokratik Kongresi, ekolojik sorunu, toplumsal sorunlarla beraber ele almakta, bundan dolayı da programının sacayaklarından birini ekolojik bakış oluşturmaktadır. Ekolojik bakış açısı, Yeni Yaşam mücadelesinin bir vazgeçilmezi olmak zorundadır. Yeni yaşam mücadelesinin ekolojik bakış açısıyla ele alınması, bu temelde hem bir zihniyet değişimi yapılması hem de sermayenin ekolojiyi yıkıma uğratan saldırılarına karşı mücadele etmek Kongremizin temel hedeflerinden biridir.

Kongre'nin birey ve bileşenleri birçok alanda ekoloji mücadelesinin içinde yer alıyorlar. Sürdürülmekte olan yoğun çalışmalara rağmen, HDK program ve felsefesi ile örtüşen bir Meclis henüz oluşturulamamıştır.

Bu elkitapçığı, bu alanda yaşadığımız deneyimlere dayanarak, sıkça karşılaştığımız sorunları cevaplamak amacıyla kaleme alınmıştır. Burada, Meclis oluşumu ve işleyişi gibi konularda olduğu kadar HDK Ekoloji Meclisleri ile HDP Ekoloji Komisyonları arasındaki farklılık ve ilişkiler, yerellerdeki HDK Ekoloji Meclisleri ile diğer çevre ve ekoloji platformları arasındaki ilişkiler gibi örgütsel sorunlara HDK tüzüğü ve programı doğrultusunda açıklık getirilmektedir. İç işleyişimizin de meclis mantığı ile yürümesi gerektiğine ışık tutan kitapçık, konunun açık bir şekilde anlaşılmasında bir eğitim aracı, ekoloji meclislerinin kuruluşunda ise bir kılavuz olarak değerlendirilmelidir.

Ekolojik Yıkım ve İklim Krizi

“...doğa üzerinde kazandığımız zaferlerden dolayı kendimizi pek fazla övmeyelim. Böyle her zafer için doğa bizden öcünü alır. Her zaferin beklediğimiz sonuçları ilk planda sağladığı doğrudur, ama ikinci ve üçüncü planda da büyük çoğunlukla ilk sonuçları ortadan kaldıran, bambaşka, önceden görülmeyen etkileri vardır... işte böylece her adımda anımsıyoruz ki, hiçbir zaman, başka topluluğa egemen olan bir fatih, doğa dışında bulunan bir kişi gibi, doğaya egemen değiliz; tersine, etimiz, kanımız ve beynimizle ondan bir parçayız, onun tam ortasındayız, onun üzerinde kurduğumuz bütün egemenlik, başka bütün yaratıklardan önce onun yasalarını tanıma ve doğru olarak uygulayabilme üstünlüğüne sahip olmamızdan öte gitmez.”

Friedrich Engels

Dünya üzerindeki canlıların yaşamı uzun zamandır büyük bir yıkım yaşıyor. Canlı türleri yok oluyor / yok ediliyor, ekosistemler parçalanıyor, okyanuslarda, denizlerde ve karalarda dev çöp kıtaları oluşuyor. Küresel ısınma / ısıtma, iklimsel bir kriz boyutuna erişmiş durumda. Kısaca, dünyanın her yerinde aşırı iklim olayları yaşıyor.

Seller, dev kasırgalar, hortumlar, kuraklık ya da ani ve aşırı yağışlar, orman yangınları, biyoçeşitlilikteki azalma ve buna bağlı artan salgınlar, zaten yoksulluk girdabında, en temel insani yaşam koşullarından mahrum yaşamakta olan milyonlarca insanı canından, yerinden yurdundan ediyor.

Ekolojik yıkımlar, aynı zamanda ekonomik ve toplumsal şiddetin ve adaletsizliklerin daha da artmasının temel nedenlerinden biri. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki egemenler tüm kirli ve yıkıcı talan politikalarını bizimki gibi ülkelerde gerçekleştiriyorlar. Ekolojik kriz dünyamızı altüst ederken, adaletsizlik ve eşitsizlik herkese aynı derecede çarpıyor. Birileri krizi fırsata çevirip bundan gelir elde ederken, büyük bir kesim ise yoksulluğa sürükleniyor. Milyonlarca insan artık iklim mültecisi. Başta Sahraaltı Afrika, Ortadoğu, Güney ve Güneydoğu Asya'dan olmak üzere milyonları yollara dökmüş olan göç, bir gerçeklik olarak karşımıza çıkıyor. Buna bağlı olarak, insan kaçakçılığı vakalarında ve yine benzer nedenlerle insan ticaretinde artış yaşanıyor.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), Paris Anlaşması'nda yer alan küresel yıllık sıcak-

lık ortalamasının artışının 19. yüzyılın ortalarındaki seviyeye göre 1,5 derece ile sınırlandırılması hedefinin tutturulması için en geç 2020'den itibaren önümüzdeki 10 yıl boyunca, dünya çapındaki karbon salımlarında yılda %7,6'lık bir azaltım yapılması gerektiğini açıkladı. Fakat bu ve benzeri açıklamaların gerçekte hiçbir etkisi bulunmuyor.

Bütün bu olanlara bakacak olduğumuzda, insanlığın ve dünyamızın neden bu duruma geldiği sorusuna cevap olarak şunları sıralamak herhalde yanlış olmayacaktır:

- Kapitalist sistem kâr etmek üzerine kuruludur. Bunun için de sistem, sömürmek, yağmalamak ve çıkar sağlayabileceği her yere mümkün olduğunca saldırmak zorundadır. Aksi takdirde beslenemez, soluk alamaz. Onun kurallarına göre, küçük bir kesim sistemin nimetlerinden faydalanmalı, geride kalan herkes ve her şey de bunun bedelini ödemelidir. Sistemin varoluş nedeni sadece ve sadece budur.

Enerji ve maden şirketlerinin çıkarlarına göre hareket eden hükümetler, iklim krizine karşı alınması gereken tedbirleri almaktan imtina ediyorlar.

Fosil enerjiye bağlı karbondioksit ve metan salımının, yani küresel karbon emisyonunun üçte birinden sorumlu olan dünyanın en büyük 500 şirketi listesinin en tepesindeki 20 şirket enerji şirketleridir: Chevron, Exxon, BP, Shell, Saudi Aramco, Gazprom, vd. Tam da en büyükler arasında yer alan bu petrol ve gaz şirketleri, iklim değişikliği ile mücadele politikalarını geciktirmek, kontrol etmek veya engellemek için her yıl milyonlarca dolar harcıyor!

Bu şirketler ve onları var eden kapitalist sistem böyle davranmak zorunda. Zira tersi olacak olduğu takdirde bu, petrollerini, gaz vb. ürünlerini satamamaları anlamına gelecektir. Tıpkı, “kardeş şirketlerin” de otomobillerini, yatlarını satamayacak oldukları gibi...

- Kapitalist sistem, doğal kaynaklara, hammaddeye ulaşabilmek için de bir takım “çözümler” üretmek zorundadır.

Bu konuda iktidarlar ya da şirketler işin gereğini yaparlar! Bir taraftan iktidarlar yasal düzenlemelerle, sermayenin bu kaynaklara erişebilmesinin yolu açarken, diğer taraftan da şirketler, kaynakların bulunduğu yerleri sahiplenmeye çalış-

şırlar. Şayet söz konusu yerler yerleşim alanlarıysa, toprakları orada yaşayan insanların ellerinden almanın yollarını ararlar. Bu esnada ise orada yaşayan insanların, içinde “orada yaşama hakkı” da olmak üzere bir sürü hakkını ihlal etmekte de bir sakınca görmezler. “Sahipsiz topraklar”ın başına gelen de hiç farklı değildir. Bir yok etme makinesi orada da çalışmaya başlar ve canlı cansız ayırım yapmaksızın, sermayedarların işine yaramayan her şeyi yerle bir eder. Zaten bu çevrenin, o toprakların asli sahiplerinin kimler olduğunu fark etmek ya da dikkate almak gibi bir sorunu da yoktur. Makinele-ri gelir, orada yaşayan yaşamayan her şeyi yok eder.

Kısaca, enerji ve maden şirketleri sadece yer-yüzünün sömürülmesinden ve ekolojik yıkımdan sorumlu olmayıp, aynı zamanda bu alandaki insan hakları ihlallerinin de başaktörlerinden biri olma özelliğine sahipler.

Petrol, gaz ve kömür şirketleri aynı zamanda, özellikle son 30 yılda, birçok hak ihlalinin failidir. Bazı önemli hak ihlallerini şöyle sıralamak mümkün: Avustralya’da su güvenliğine yönelik tehditler; Meksika, Nijerya ve Kenya’da fosil yakıt şirketlerine karşı mücadele eden topluluk

önderleri ve yaşam savunucularının suikastlarla öldürülmeleri; bazı ülkelerde ise keyfi tutuklamalar söz konusu. Bangladeş'te Rampal termik santrali projesinin 24 bin düşük doğuma yol açtığı ortaya çıktı. Ekvador Amazonu'nda ise, tıpkı yerli halkların topraklarında da olduğu gibi, nehirlerin kirletilmesi yaşanıyor. ABD'de de ise protesto hakları kısıtlanmış bulunuyor. Sadece vaka incelemeleri göz önüne alındığında fosil yakıt şirketleri 45 bin kişinin erken ölümünden, 60 bin insanın yerinden edilmesinden ve 18 milyar galondan fazla toksik atık suyun nehirlere karışmasından doğrudan sorumlu bulunuyor. Sermaye ve onun şirketlerinin bu alandaki saldırılarında kullandıkları yerinden etme yönteminin muhatap ve mağdurları arasında Muğla Yeniköy, Kemerköy ve Yatağan halkı da var.

- Ekolojik yıkıma neden olan sektörler aynı zamanda, sermayenin emek cephesine saldırısının en yoğun olduğunu sektörlerdir.

Bir taraftan İstanbul'un en önemli ekosistemlerinden biri olan Kuzey Ormanları katledilip, 3. Havalimanı ve 3. Köprü inşa edilirken, diğer taraftan da şantiyeler iş cinayetlerinin sessiz tanıkları

oldular. Bu çalışmalar esnasında en az 52 işçinin yaşamını yitirdiği biliniyor. İnsan haklarının olduğu gibi emekçi haklarının da her geçen gün daha fazla budandığı son 20 yıllık AKP iktidarının karnesi, doğa ve emek düşmanı uygulamalarla doludur. Birçok işyeri ve maden ocağında yaşanmış olan iş cinayetlerinin açmış olduğu yaralar hâlâ kapanmış değil. Bu dönemde, Soma'da kömür madeninde 301 işçinin katledilmesi ile açılan yara aynı şekilde kanamaya devam ediyor.

Ekolojik yıkıma neden olan politikalar hem kentte hem de kırsal alanlarda milyonlarca yoksul emekçiyi yerinden yurdundan ediyor. Birçok kentte “kentsel dönüşüm” adı altında yoksullar mahallelerinden sürgün edildi, ediliyor; kamusal alanlar, parklar, tarım arazileri inşaat şirketlerince gasp edildi. Evlerini, yaşam alanlarını kaybeden insanlar kendi kentlerinde olduğu gibi, kendi bölgelerinde ya da ülkelerinde göçe mecbur edildi. Buna benzer bir uygulama sonucunda, Çoruh ve Dicle vadisi üzerinde yapılan barajlar büyük bir iç göçe neden oldu. Hasankeyf'in başına gelenler de bundan farklı değil.

Başta Akkuyu nükleer santrali olmak üzere, coğrafyanın dört bir yanı, sadece yoğun bir şekil-

de enerji ve inşaat alanına yönelmiş sermayenin ihtiyaçlarına odaklanan, yenilenebilir veya fosil elektrik santrali işgaline maruz bırakıldı. Doğanın talanının yanı sıra, halk, yıldırım hızıyla yapılan kamulaştırmalarla bir kez daha mülksüzleştirildi. Yalnızca bunlarla kalınmadı, bir bütün olarak üretim sürecinden toplumsal yaşamın yeniden üretilmesi sürecine, her alanı adeta ekolojik krizi derinleştirecek şekilde planlandı.

- Sermaye doymak bilmiyor! Doğaya ve yaban hayatına yapılan ve ardı arkası kesilmeyen saldırılar, doğadaki bütün dengeleri bozmaya devam ediyor. Yaklaşık olarak bir yüzyıldır, bu müdahaleler esnasında kapılan, üretilen ya da türetilen virüsler yaşamın başına bela olmaya devam ediyor. Son olarak, kısa sürede yayılarak tüm dünyayı esir alan, milyonlarca insanın hayatını altüst eden ve resmi verilere göre yaklaşık bir milyon insanın hayatını kaybetmesine neden olan Korona salgını, yaban hayata müdahalenin insan sağlığını ne derecede tehlikeye soktuğunu bir kez daha ortaya çıkardı.

Artık, yetersiz ve sağlıksız beslenmenin, endüstriyel tarım ve küresel gıda sisteminin hem

ekolojik yıkıma neden olduğu hem de insanları giderek yok ettiği açık bir biçimde biliniyor.

Bugün insanlığın büyük kısmı, yaşamın temel koşullarının dahi tehdit altında olduğu iklim, su, gıda krizi gibi olguların cefasını çekmektedir. Yoksullar ve emekçiler sadece yetersiz beslenme sorunuyla karşı karşıya değil aynı zamanda zehirsiz, temiz gıdaya erişimden mahrumdur. Bizi hasta eden bir gıda sistemi içindeyiz; yediklerimiz, içtiklerimiz gıda değil, zehirdir.

Bütün bu özet tablo bize şunu söylüyor: Kapitalist mantık, doğanın döngü ve süreçlerini sermayenin döngü ve süreçlerine tabi kılmaya; sınırlı bir dünyada sınırsız ekonomik büyümeyi insani gelişmişlik ölçüsü saymaya ve buradan yola çıkarak doğa üzerinde tahakküm kurma “akıldışılığı”na dayanır. Kapitalizme ve onun her günkü uygulamalarına karşı mücadele etmediğimizde ise, üzerinde yaşanacak bir dünya bile bulamayabiliriz.

Dünyayı insanlar için yaşanabilir bir gezegen olmaktan çıkma eşiğine getiren ekolojik kriz, sermaye aklının yaşama ve insanlıkla karşı karşıya olduğunu da açıkça ortaya çıkarmış bulunuyor. Bu süreç aynı zamanda bizlere kapitalist siste-

min içinde bulunduğu krizi ve çıkmazı da gösteriyor. Kapitalizmin geleneksel yönetim biçimi olan temsili demokrasinin temel olguları bile gittikçe işlevsizleşiyor. Sistem kendi krizlerine artık çare bulamıyor. Diğer taraftan, bu krizler furyası içinde alternatif mücadele ve örgütlenme modelleri yeseşiyor.

Meclis Tipi Örgütlenme

Dünyanın her yerinde toplumsal eşitsizlik ve adaletsizliğe karşı çıkan herkes kendi demokrasisini arıyor ve kendi geleceğine kendisi karar vermek istiyor. Sınıfsal, kültürel, dinsel, cinsel vb. çok değişik nedenlerle harekete geçiyor. Söz, yetki, karar süreçlerine doğrudan ve eşit temelli katılımı sağlayan demokratik mekanizmalar arıyor.

Doğrudan demokrasi düşüncesini savunan, insanlık tarihindeki deneyimlerle, yönetenler ve yönetilenler ikileminin dışına çıkarak, yetkilerini seçilmişlere devreden temsili demokrasi yerine, kitlelerin yetkilerini devretmeksizin bir araya geldiği inisiyatif, dayanışma ağları, forum gibi meclis tarzı örgütlenmeler, hızla yayılarak gelişmektedir. Türkiye’de ve Kürdistan’da da, Gezi Parkı direnişi ve sonrasındaki park forumlarından Rojava Devriminin gelişimine, bazıları tek bir soruna odaklanan, bazıları seçim süreçlerindeki gibi geçici olan inisiyatif, dayanışma ağları, forum gibi meclis tarzı örgütler, toplumsal mücadelenin örgütsel biçimleri olarak kendisini gösterdi.

Halkların Demokratik Kongresi’nin örgütlenme anlayışının temel düşüncesi, bütün bu ara-

yışlar ve deneyimler ışığında toplumsal yaşamın her biriminde özgün toplumsal ve sınıfsal örgütlenmeler olarak, emekçilerin, kadınların, LGBTİ+'nın, gençliğin, ekoloji mücadelesi verenlerin, emeklilerin, yaşlıların, halklar ve inançların kendi meclis ve forumlarını oluşturmasıdır. Böylece, ortaya çıkacak örgütlenmeler ile toplumun yeni bir yaşam için görüş oluşturmasını, karar almasını, ortak eylem çizgisi ve direniş ekseni yaratmasını amaçlamaktadır.

Meclis sözcüğü farklı bağlamlarda farklı anlamlarda kullanılmakla birlikte, HDK'nin benimsediği şekliyle meclislerin işlev, bileşim ve çalışma biçimini şöyle formüle etmek mümkündür:

- Meclisler her ölçek/alanda kurulan doğrudan demokrasiye dayalı politik zeminlerdir. Meclisler, belli bir ölçeğe (örneğin, mahalle, semt, ilçe vb.) veya belli bir alana (sınıfsal, cinsel, kültürel, dinsel, ekolojik vb. eşiitsizliklere, adaletsizliklere taraf olanlar) özgü olarak kurulur. Bu ölçek veya alandaki öznelere (bireyler, gruplar, vb.) kapsar. Onların doğrudan katıldıkları, söz ve karar sahibi oldukları, etkinlik ve iradelerini ortaya koydukları, aldıkları kararları birlikte uyguladıkları, denetle-

dikleri, doğrudan demokrasinin gerçekleştirildiği temel politik zeminlerdir.

- Meclisler arasındaki ilişki yatay, çalışma biçimi özerktir. Meclisler, parti, grup vb. temsili teminde oluşmaz, doğrudan bir soruna, konuya taraf olan bireylerin katılımına dayanır.

- Meclisler hem karar hem de yürütme organıdır. Meclislerde bir araya gelen bireyler taraf oldukları sorunlarla ilgili her türlü kararlaşmayı gerçekleştirebilir. Bu kararların nasıl uygulanacağını meclis belirler.

- Meclisler çoğulcu organlardır. Bir yere, bir ölçüğe bağlı kurulan meclisler de, belirli bir alana, adaletsizliğe, eşitsizliğe bağlı olarak kurulan meclisler de, sınıf, toplumsal cinsiyet, dünya görüşü, dini ya da kültürel kimlik açısından farklılık taşıyan insanların yer aldığı bir bileşime sahip olabilirler. Bu farklılıklarla beraber, meclisin yapısal bütünlüğünü koruması, ortak politika üretmesi, ortak eylem ve mücadele birliğini geliştirmesi gerekir. Bu da, öncelikle katılımcıların kendi aralarında çoğulcu bir anlayışı içselleştirmeleri, eşit ilişki kurmaları ve kapsayıcı demokratik bir siyaset tarzını sürece egemen kılmalarıyla mümkün olabilir.

Kongre örgütlenmesi yapı ve işleyiş bakımından yerel ve alan meclislerinin bir araya gelmesine dayanır. Ancak toplumsal örgütlenmenin öznelere bugün HDK içinde yer alanlarla sınırlı değildir. HDK her alanda verilen mücadelelerin meclis ve forumlar şeklinde örgütlenmesini teşvik eder, var olanları destekler, olmadıkları yerlerde oluşturulması ve gelişmesine öncülük eder. Meclis tipi örgütlenme genel olarak kabul gören bir anlayış olduğu için HDK yapısı dışındaki özneler de meclisler kurabilir. Sermayenin, devletin, erkek egemenliğinin saldırıları karşısında haklarını, yaşamı, özgürlüğü savunan tüm dinamikler HDK'nin doğal bileşeni kabul edilir. HDK üyeleri, buldukları alan ve yereldeki platform ve meclislerde yer alarak HDK'nin programı ve politikaları doğrultusunda çalışma yürütürler. Öte yandan, kendini HDK'nin parçası olarak tanımlamayan, farklı süreçlerle ortaya çıkmış meclislerin HDK anlayışıyla örtüşmeyen özellikler taşıması doğaldır. Bu nedenle HDK üyeleri, kendilerini diğer alan öznelerinin yerine koymaksızın, alandaki mücadelelerin sorunları, çözüm yolları gibi konularda kendi aralarında ve diğer HDK organlarıyla bilgi ve görüş

paylaşarak kolektif bir görüşün üretilmesi, bu görüşlerin alandaki diğer öznelere demokratik bir şekilde tartışılması amacıyla yürüttükleri çalışmalarını planlamak ve koordine etmek için meclisler oluştururlar.

HDK Meclisleri, kendi sorun/faaliyet alanlarıyla ilgili her türlü kararı alır ve uygularlar. Kendi aralarında ve Kongre üyesi olmayan meclisler ve örgütlenmeler ile her türlü ortaklığı geliştirirler. Karşılıklı destek ve dayanışma amacıyla kendi aralarında ağlar kurarlar.

Meclisler, kararlarını uygulamak, faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek amacıyla, geri çağırma hakkı saklı kalmak kaydıyla, kendi içlerinden bir yürütme kurulu seçebilirler. İhtiyaç duyduklarında kendilerine bağlı çalışan geçici veya daimi komisyonlar kurabilirler. Eşsözcüler belirleyebilirler. Meclisler, üye olma, bilgi edinme, toplantıların oluşması, tartışma ve karar alma, kararların ilanı gibi işleyle ilgili konularda kendi yöntemlerini belirlerler.

Ekolojik yıkıma karşı örgütlenme: EKOLOJİ MECLİSİ

HDK Ekoloji Meclisleri, yukarıda genel olarak anlatılan meclis fikriyatına bağlı olarak, ekolojik yıkıma karşı mücadelede yer alan, HDK programında ifade bulan dünya görüşünü kabul eden bireylerden oluşan meclislerdir. HDK Ekoloji Meclisleri, iklim krizi, gıda krizi, su krizi gibi değişik görüntüleriyle ekolojik yıkıma neden olan politikalara karşı ekolojik yeni yaşam perspektifiyle mücadele eder. Emperyalist kapitalist sistemin dünya üzerindeki ekosistemleri, ekolojik dengeyi yıkıma uğrattığı, bunun da toplumsal eşitsizlik ve adaletsizliklerin yanı sıra, iklim krizi, gıda krizi, su krizi gibi değişik görüntüleriyle ekolojik krize neden olduğu görüşünü benimser.

HDK Ekoloji Meclisleri, ölçek / konu temelli olarak örgütlenir. Bu, bölgeler, iller, ilçeler, semtlerde olduğu gibi, toplumun kadın, gençlik ve üniversiteler gibi duyarlı çevrelerinde de gerçekleştirilir. Ekoloji Meclisleri kendi aralarında yatay ilişkiler inşa ederek, bilgi, deneyim, olanak vb.

paylaşımı sağlayarak, ortak mücadele zeminleri geliştirir. Gerektiğinde, kendi aralarında kalıcı veya geçici çalışma grubu gibi birimler kurabilirler. Meclisler, bölgesel ya da ulusal düzeyde de bir araya gelerek bölgesel ve ulusal meclisler, koordinasyonlar oluşturulması için yol ve yöntem belirlerler. HDK tüzüğüne bağlı olarak, Genel Meclis ve diğer merkezi organlarda temsil için delegeler seçerler. Yine HDK tüzüğüne bağlı olarak, daimi merkezi Ekoloji Meclisi'ne delege gönderebilirler.

Meclis tarzı örgütlenme anlayışı sadece HDK bileşenlerini kapsayan bir fikir değildir. HDK, aynı zamanda toplumsal yaşamın diğer alanlarına dair de bütünlüklü bir bakış açısına ve çözüm önerilerine sahip bir örgütlenmedir. Bu nedenle, HDK Ekoloji Meclisleri, HDK dışındaki meclis tarzı örgütlenmelerin içinde de yer alabilir. HDK Ekoloji Meclisleri, her şeyden önce, ekoloji mücadelesinde yer alan ve HDK fikrine bağlı birey ve bileşenlerin ekoloji alanında örgütlü mücadelesini amaçlar. HDK'nin bileşenlerinin toplumsal yaşama dair görüşlerinde ekoloji bilincinin yer almasını sağlamak, farkındalık yaratmak da bu meclislerin diğer bir görevidir.

Ekoloji Meclislerinin inşasına yönelmek ve etkili bir başlangıç yapabilmek için öncelikle ‘pilot alanlar’ belirlemek, meclis oluşumuna ön ayak olabilecek en yakın güçleri organize etmek ve harekete geçirmekle işe başlamak gerçekçi bir adım olacaktır. Bunun için her yerde Meclis Girişimleri kurulabilir. Potansiyel güçlere erişmek ve kapsamak, sadece ve sadece belirli biçimdeki çalışmalarla mümkün olabilir. Bunları da, alanlarda öne çıkan somut ve öncelikli sorunlardan hareket etmek, çeşitli alanlarda süren mücadelelerin ve direnişlerin içinde yer almak, faaliyetin öznesi olarak sürekli ve sistemli ilişki kurmak olarak sıralayabiliriz.

Ekoloji Meclislerinin oluşumunda dikkat edilmesi gereken ikinci önemli konu ise, meclislerle yerelerde bulunan çevre ve ekoloji platformları arasındaki farkın ve ilişkinin doğru kavranmasıdır. Yereldeki bir HDK Ekoloji Meclisinde yer alanlar, aynı zamanda o yereldeki başka çevre ve ekoloji derneklerinde, platformlarda da yer alabilirler. Şayet böyle platformlar yoksa, kurulmasına öncülük ederler. Ekoloji Meclisi ile çevre ve ekoloji platformları birbirinin rakibi, birbirini dışlayan olu-

şumlar değildir. Yerel çevre ve ekoloji platformları, dernekleri vb. HDK Ekoloji Meclisi'nin doğal üyesi, bileşeni olarak görülür.

Yerel çevre ve ekoloji platformları, kendilerini genel olarak, hava, su, toprak kirliliğine, kirletici ya da riskli enerji ve endüstri girişimlerine, yaşam alanlarının ve doğanın tahribine karşı tanımlamaktadır. Örneğin, Ya Kanal Ya İstanbul Koordinasyonu, Kanal İstanbul Projesinin engellenmesini, Kuzey Ormanları Savunması, Kuzey Ormanlarındaki yapılaşmanın önüne geçilmesini hedefler. Yine bu yerel çevre ve ekoloji platformları, kuruluş ilkelerine bağlı olarak, değişik örgütsel yapılarda ve siyasal olarak farklı görüşlerden bireylerin, grupların uzlaşmasına dayalı birliklerdir. Genellikle odaklandıkları sorunla ilgili başarı veya başarısızlık durumunda dağılabilmektedirler.

Diğer bir güncel örnek olarak özellikle Avrupa'da gelişen, gençliğin öncülüğünü yaptığı iklim hareketinin süregelen okul boykotu eylemleri, iklim adaleti ve adil dönüşüm gibi kavramların etrafında örgütledikleri kampanyalar burada da gençlik kitleleri arasında karşılık bulmakta, ancak politik bir hat çizmekte ve iklim krizini yereldeki

koşullarla birleştirip içeriklendirmekte sorunlar yaşamaktadır. İklim adaleti ve adil dönüşümü, bu coğrafya özelinde sınıfsal, bölgesel, toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlik ve adaletsizliklere karşı bütünlüklü bir mücadele yürütmek için somutlaştırmak ve bu uluslararası hareketin yarattığı rüzgârdan beslenmek ve bu rüzgârı beslemek ancak HDK'nin programında belirtilen bir anlayışla mümkün olacaktır.

İklim krizi gibi süreklilik kazanmış ve toplumsal sonuçları itibariyle kritik bir mücadele alanında uzun vadeli bir planlama yapmak, kampanyalar geliştirmek ve kalıcı bir politik mücadele hattı oluşturmak yine Ekoloji Meclislerinin önündeki görevlerden biridir. İklim krizine karşı mücadelede, yerel platformları daha geniş oluşturup, bunların içinde yer alarak, hareket planı oluşturulabileceği gibi, Ekoloji Genel Meclisi'nin belirleyeceği planlama çerçevesinde de eş zamanlı olarak hareket etmek mümkündür. Bu ortak gündemi süreklilik kazanmış bir gündem olarak değerlendirip, iklim krizine olumsuz etki yapacak yerel faaliyetlere ve aynı şekilde, devletin merkezi politikalarına karşı çevre ve ekoloji mücadelesinde diğer yapı-

larla esnek bir şekilde bir araya gelmek ve yola bu şekilde devam etmek de mümkündür. Tekil sorunlara karşı atılan adımlar iklim krizi üst başlığında birleştirilerek, genel ekoloji hareketinin mücadele içinde ortaklaşması sağlanabilir.

İşte bu işlevleri ve özellikleri nedeniyle, HDK Ekoloji Meclisleri'nin neden gerekli olduğu açığa çıkmaktadır. Ekoloji Meclisleri, bütün bu tekil sorunları gündemine alır. Halihazırda bu alanda mücadele eden platformların, derneklerin vb. içinde yer alarak, bunları destekler. Bu platformların, derneklerin örgütsel yapısının demokratikleştirilmesi, katılımın arttırılması, eylem yeteneklerinin geliştirilmesi vb. açısından sorumluluk üstlenir.

Ekoloji Meclisinde yer alanların, bu yerel platformların geliştirilmesi, büyütülmesi ve güçlendirilmesi için mücadele etmeleri gerekir. Bu yerel platformların, tanımları gereği, belirli bir soruna odaklanmış olmalarından dolayı, farklı siyasal eğilimlerden birçok insan o soruna karşı bir araya gelebilmektedir. MUÇEP ve EGEÇEP ya da Ekoloji Birliği gibi örgütlenmeler bu açıdan örnek platformlardır. Bu platformların farklı siyaset ve ekoloji anlayışlarından insanları belirli sorunlar

etrafında bir araya getiriyor olması, demokrasi kültürünün gelişmesine büyük katkı sağlamaktadır.

HDK Ekoloji Meclisleri, aynı zamanda yeni yaşam manifestosuna bağlı olarak, bütünlüklü bir ekolojik bakış açısının edinilmesi, geliştirilmesi doğrultusunda mücadele eder. Ekoloji mücadelesi, çevresel yıkıma neden olan şu ya da bu tekil projeye, şu ya da bu soruna karşı mücadele ile sınırlı değildir. Tekil, yerel sorunların bütünlüklü olarak kavranması ve bu temelde küresel bakış açısıyla bütünlüklü bir program doğrultusunda söylem, politika ve örgütlenmenin geliştirilmesi gerekir. Örneğin iklim krizine karşı mücadeleyi, HDK programının özü doğrultusunda bu krizden en fazla etkilenen ezilen yoksul emekçi sınıfların, halkların, belirli bir yerde yaşamakta olan yöre sakinlerinin haklarını esas alarak kavrar ve geliştirir. Aynı zamanda ekoloji mücadelesi veren özneler de, sınıfsal eşitsizliklere, toplumsal cinsiyetten kaynaklanan eşitsizliklere karşı mücadele ilkelerine bağlı olmalıdır. Örneğin bir ekoloji örgütü de, kadınların eşit temsili ilkesine sahip çıkmalıdır.

HDK Ekoloji Meclisleri, en geniş tanımlamayla, HDK programında ifade edilen, “yeni yaşam” perspektifini benimseyen bütün bireylerin katılımını esas alır. Bu anlamıyla, Ekoloji Meclisleri toplumsal ve ekolojik sorunların politik bağlamını kurar, bu doğrultuda mücadele eder, aynı zamanda, ekolojik demokratik toplum için kurucu çalışmalar yapar. Bu görüşleri doğrultusunda yerel platformların sınırlılıklarını aşması için mücadele eder.

HDK Ekoloji Meclisleri, bütünlüklü ekoloji ve toplum anlayışı gereği, sadece kendi yerindeki tekil sorunu değil, ulusal ve küresel düzeyde ekolojik mücadelenin sorunlarını ve örgütlenmesini de kendi sorumluluğu olarak benimser. Çevre ve ekoloji hareketinin bütünü üzerine düşünür; hem tekil hareketlerin hem de genel olarak ekoloji hareketinin örgütlenme ve politika sorunları üzerine düşünür; yol, yöntem, politika ve söylem geliştirir. Bu yolla HDK’nin ekoloji politikalarının oluşturulması ve geliştirilmesinde görev üstlenir.

Toplumsal alan ve siyasal temsil ayırımına bağlı olarak örgütlenen HDK ile HDP arasındaki tüzük ve programlarda ifade edilen ilişkilere dayanarak ekoloji alanında da HDK Ekoloji Meclisi ile HDP

Ekoloji Komisyonları arasındaki ilişki düzenlenir. HDP, Halkların Demokratik Kongresi tarafından kurulmuş bir partidir. Her HDP üyesi HDK’lidir. HDP’nin toplumsal zemini HDK’dır. HDP, ekoloji, emek, sağlık, eğitim gibi alanlarda HDK’den ayrı meclisler kurmaz. HDP üyeleri HDK meclislerinde yer alır ve aktif çalışır.

Toplumsal alan örgütlenmesi olarak Ekoloji Meclisi, yerelerde ekoloji alanındaki örgütlenmeleri gerçekleştirir. HDK Ekoloji Meclisleri, kurulduğu ölçek/alandaki, en geniş anlamıyla HDP ve HDK’ye fikri veya siyasi bağı olan herkesi kapsar. HDP, partinin politikalarının ekolojik temelde geliştirilmesi ve aynı zamanda ekoloji mücadelesinin taleplerinin siyasal düzeylerde sahiplenilmesi ve geliştirilmesi, milletvekili grubunun TBMM’deki yasama faaliyetinin bu temelde güçlendirilmesi, parti üyelerinin ekoloji alanında eğitiminin sağlanması gibi amaçları olan merkezi Ekoloji Komisyonuna sahiptir. Benzer amaçlarla HDP il/ilçe yürütme kurulu üyelerinden oluşan Ekoloji Komisyonları kurar. Bu komisyon üyeleri de HDK Ekoloji Meclisi üyesidir. Ayrıca, HDP il/ilçe örgütleri de HDK Ekoloji Meclisleri kurulmasında aktif rol oynar.

Meclisleri sürekli genişletmek ve büyütme için kapsayıcı ve üretken bir siyaset tarzı kadar, yapıcı ve inandırıcı bir üslup da önemlidir. Görüş farklılıklarını kapsayıcı bir perspektifle içermeye ve ‘demokratik uzlaşma’ kültürünü geliştirmeye özen gösterilmelidir. Demokratik karar alma yöntemlerini (konsensüs aramak, yol vermek, olmuyorsa nitelikli çoğunluğa ulaşmak gibi...) geliştirerek meclislerin işleyişini kolaylaştırmaya ve ‘çoğulcu dokusu’nu korumaya çalışılmalıdır.

Ekoloji Meclisi’nin programı HDK programında ifade edilmiştir. Elbette bu program daha da geliştirilerek derinleştirilebilir. Bu görev de Ekoloji Meclisi’nindir.

HDK Programından: EKOLOJİ ve YAŞAM

41- Kongremiz, yaşam alanlarına sahip çıkan halkımızın mücadele gücü ve kararlılığından ilham alır. Kapitalizmin doğayı, doğal varlıkları ve yaşamı metalaştırarak sömürmesine karşı, Kongremiz insanı doğanın efendisi değil, bir parçası olarak görür. Doğanın, insanın, hayvanların ve tüm canlıların yaşam haklarının garanti altına alınmasını savunur. Kongremiz, kırdaki ve kentte, doğa ve yaşam haklarını savunma ve yaşam ortamlarını koruma mücadelesi verenlerin dayanışmasını güçlendirmeyi, bu mücadeleleri ortaklaştırmayı ve taleplerini siyaset zeminine taşımayı görev edinir.

42- Kongremiz, suyun ve doğanın ticarileştirilmesine, piyasa temelli enerji politikalarına ve projelerine karşı mücadele eder. İnsan-doğa-enerji ilişkisini kullanım değeri üzerinden tarif eden Kongremiz, insani

ihtiyaçlar için gereken ve geçimlik tarımda kullanılan suya parasız, temiz ve yeterli miktarda erişim hakkının güvence altına alınmasını hedefler.

43- Kongremiz, su kullanım hakkı anlaşmalarına, karbon ticaretine, yaşamı yok eden başta HES (Hidroelektrik Santralleri) projeleri ile termik, nükleer santral gibi enerji politikalarına ve ekolojik yıkıma yol açan maden işletmeciliğine, endüstriyel atık ve kirlilik sonucunda yaşam alanlarının tahrip edilmesine, küresel iklim değişikliğinin nedenlerine ve sonuçlarına karşı mücadele eder.

44- Kentlerin doğasızlaştırılmasına; kenti yağmalayan kentsel dönüşüm projelerine; tarihi, kültürel varlıkların ve kamusal alanların gasp edilmesine; sermayenin tüm yıkıcı kır ve kent politikaları ile çevresel hizmetlerin özelleştirilmesine ve piyasalaştırılmasına karşı mücadele eder, herkes için insanca barınma ve ulaşım hakkını savunur. Kongremiz, doğal, tarihi ve kültürel varlıklara

ilişkin korumaları kaldırmayı amaçlayan mevzuat saldırılarının da karşısında durur. Deprem, sel ve toprak kayması gibi doğal felaketlere karşı gerekli tedbirlerin alınması için mücadele eder.

<https://halklarindemokratikkongresi.net/>

@hdkgenelmerkezi

@HdkEkoloji - @HDK_KONGRE

@HalklarinDemokratikKongresi.HDK